

Celkové příznaky interních onemocnění - únava, nechutenství, hubnutí

Většina chorobných stavů se projevuje určitými **příznaky** (symptomy). Symptomy mohou být pro dané onemocnění charakteristické (specifické) a pak se dané onemocnění u pacienta lehce prokazuje. Ve většině případů jsou ale nemoci provázeny velkým množstvím *nespecifických příznaků*, pak se přesná diagnóza špatně určuje. Syndrom je soubor současně se vyskytujícími symptomy. V některých případech se využívá pouze *symptomatická léčba*, protože neexistuje přesný lék na danou chorobu, v terapii se tedy zaměřujeme pouze na potlačení vzniklých symptomů.

Rozlišujeme příznaky *subjektivní* a *objektivní*. Subjektivní příznaky popisuje pacient. Musíme vždy přihlídnout k tomu, že pacient může potíže zveličovat nebo zlehčovat. Objektivní příznaky jsou takové, které zjišťuje lékař pomocí vlastních smyslů a proběhlých vyšetření.

Mezi nejčastější projevy nemoci patří zvýšená únava, celková slabost, poruchy spánku, ztráta chuti k jídlu, zvracení, nevolnost, zvýšená žížeň, nepřírozený úbytek hmotnosti, bolest, otok, svědění, změna tělesné teploty, dušnost, bušení srdce, kašel, chrapot, rýma, krvácivé projevy, zvýšené pocení, atd.

Únava

Únava, slabost, malátnost jsou přirozenou reakcí organismu na úbytek energie. Únavu můžeme chápat jako fyziologický stav, který se projevuje například po zvýšené fyzické aktivitě. Únava organismu může být tělesná i psychická. Pocit únavy může být také spojen s nesprávnou životosprávou a špatně nastaveným životním stylem (příkladem jsou časté noční směny, kdy dochází k narušení biologických rytmů).

Únava může být také patologická, pak patří mezi hlavní příznaky chorobných stavů. Pokud se únava objevuje po výkonu, který do té doby nemocnému nedělal žádný problém, tak se jedná o patologickou únavu. Únava se často vyskytuje v počátečním stádiu infekčních chorob, jako je například chřipka nebo infekční hepatitida. Slabost, malátnost a omdlávání je časté při chudokrevnosti, dále také při hyperfunkci kůry nadledvin nebo štítné žlázy. Psychickou únavu můžeme popisovat u psychických poruch jako jsou například depresivní nebo úzkostné stavy.

Poruchy spánku

Dalším příznakem jsou **poruchy spánku**. Nejčastější poruchou spánku je **nespavost** (*insomnie*). Pacient si stěžuje na obtížné usínání, časté buzení, přerušovaný spánek nebo na sníženou kvalitu spánku. Stává se, že člověk spí celou noc, ale po probuzení má pocit, že si vůbec neodpočinul a je nevyspalý.

Spánková apnoe je poměrně časté onemocnění. Je to onemocnění charakterizované poruchou dýchání projevující se zástavou dechu. Je provázeno chrápaním a sníženou zásobou těla kyslíkem během spánku. Zástavy dechu se označují jako *apnoické pauzy* a bývají delší než 10 sekund a bývá jich víc než 10 za hodinu.

Opakem nespavosti je *hypersomnie* neboli **spavost**. Nemocný člověk opakovaně krátkodobě usíná v průběhu celého dne. Příčinou může být diabetes mellitus, encefalitida, spánková apnoe, těhotenství, infekční onemocnění, atd.

Spánková inverze je stav, kdy pacient ve dne spí a v noci bdí. Vyskytuje se u pokročilé aterosklerózy nebo u respirační či jaterní insuficience.

Nechutenství

Ztráta chuti k jídlu se označuje jako *anorexie* a také patří mezi nespecifické příznaky různých chorob. Nechutenství může být také způsobeno psychicky například při zvýšeném stresu. Ztráta chuti k jídlu se projevuje často u onemocnění trávicího traktu, nemocí jater a žláz s vnitřní sekrecí. Nechutenství patří také mezi příznaky nádorového onemocnění nebo těhotenství. V těhotenství může docházet k nechuti a úplnému odporu k určitým složkám potravy. Nechutenství může být také dáno některými léky. Anorexie může být provázena také s poruchou čichu (*hyposmie*) a chuti (*hypogeuzie*). K těmto stavům dochází také při onemocnění COVID-19. Zvláštním případem je pak mentální anorexie, které patří mezi psychické poruchy a léčí se na psychiatrii.

Nadměrná chuť k jídlu může být také chorobným příznakem. Velká chuť k jídlu se objevuje při hyperthyreóze nebo na počátku diabetes mellitus.

Nevolnost (nauzea) je nepříjemný pocit na zvracení, je spojen s pocitem slabosti a zvýšeným dýcháním. Pacient je bledý a zvýšeně se potí. Nauzea většinou předchází **zvracení**, což je vyvržení žaludečního obsahu.

Úbytek hmotnosti

Úbytek hmotnosti je nespecifický symptom, který se často vyskytuje u nádorového onemocnění, ale může provázet i chronické záněty nebo onemocnění trávicí soustavy.

Odkazy

Související články

- zvracení
- nauzea

Použitá literatura

- ŽÁK, Aleš a Jan PETRÁŠEK. *Základy vnitřního lékařství*. 1. vydání. Praha : Galén, 2011. 523 s. ISBN 9788072626977.